

Еривако

Науковий щоквартальник
№1-4 (3) (січень-грудень)

Київ-Миколаїв
2008

Засновник видання:

Науково-дослідний центр «Лукомор'є» Інституту археології НАН України

Зареєстровано як друкований засіб масової інформації. Наказ Міністерства юстиції України № 1201/5 від 3 грудня 2007 р. (Реєстраційне свідоцтво: КВ № 13415-2299Р)

Друкується за наукового сприяння Інституту археології НАН України та Інституту історії і права Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського

Головний редактор: *Микола Шитюк*

Заступники головного редактора:

Олександр Тригуб, Ігор Кривошея

Відповідальний секретар: *Кирило Горбенко*

Редакційна колегія:**З історії:**

Шитюк М.М., д.і.н., професор
(голова редколегії)

Казьмирчук Г.Д., д.і.н., професор

Козак Д.Н., д.і.н., професор

Кривошея В.В., д.і.н., професор

Симоненко О.В., д.і.н., професор

Тригуб П.М., д.і.н., професор

Черних Г.Г., д.і.н., професор

Шкварець В.П., д.і.н., професор

Шкляж Й.М., д.і.н., професор

З політології:

Войналович В.А., д.пол.н., професор
(голова редколегії)

Гавеля В.Л., д.філ.н., професор

Гончар Б.М., д.і.н., професор

Іванов М.С., д.пол.н., професор

Котигоренко В.О., д.пол.н., професор

Крапівін О.В., д.і.н., професор

Левченко Л.О., к.пол.н., доцент

Наумкіна С.М., д.пол.н., професор

Шевчук О.В., к.пол.н., доцент

Рецензенти:

Ігнатуша О.М., доктор історичних наук, професор (Запорізький національний університет)

Водотика С.Г., доктор історичних наук, професор (Херсонський юридичний інститут Харківського національного університету внутрішніх справ)

Дерега В.В., кандидат політичних наук, доцент (Чорноморський державний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв)

Адреса редакції:

54003, м. Миколаїв, площа Комунарів 1, Інститут історії і права МДУ імені В. Сухомлинського, Науково-дослідний центр «Лукомор'є», **E-mail:** alextrigub@ukr.net

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Інституту історії та права МДУ імені В.О. Сухомлинського (протокол № 5 від 15 грудня 2008 р.)

Статті подаються в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність фактів, імен та за граматичні і стилістичні помилки.

ISSN 1998-4634

© Автори статей, 2008

© Науково-дослідний центр «Лукомор'є»

* *Емінак* (грец.) – за однією з версій, ім'я скіфського царя, що здійснював владу над Ольвією.

ЗМІСТ

Археологія

Отрощенко Віталій (Київ) Укріплене поселення «Дикий Сад» у системі пам'яток білозерської культури	5
Горбенко Кирило (Миколаїв) Археологічні дослідження посаду городища «Дикий Сад» (2006-2007 рр.)	11
Гребенніков Юрій (Миколаїв) Скіфська модель «адміністративного» устрою Степового Побужжя в V–IV ст. до н.е.	25
Івченко Андрій (Київ) Нова знахідка теракотової статуетки селена на території передмістя Ольвії	30
Добролюбський Андрій (Одеса), Смирнов Ігор (Миколаїв) Південний Захід України у другій половині XIII - першій половині XIV сторіч	43

Історія

Петренко Ірина (Полтава) Православна церква і шлюбно-сімейні відносини у Російській імперії (на прикладі Південної України останньої чверті XVIII ст.)	60
Кривошея Ігор (Київ) Оренда в українських маєтках Потоцьких у другій половині XVIII – першій третині XIX ст.	68
Мінець Микола (Миколаїв) Ремісничче навчання у початкових школах Херсонської губернії (1861-1917 рр.)	73
Убийко Наталя (Миколаїв) Японсько-німецькі відносини у 1939-1941 рр.	78
Мягка Ольга (Миколаїв) Національно-визвольний рух України в 60-х - поч. 90-х рр. XX ст. (короткий огляд проблеми)	84
Шкварець Валентин (Миколаїв) Повоєнна та сучасна Миколаївщина: історіографія проблеми	90

Політологія

Балягузова Ольга (Миколаїв) Релігійний фактор у міжнародних відносинах (на прикладі ісламського фундаменталізму)	96
Ковтун Євген (Миколаїв) Досвід інтеграції Латвії, Литви та Естонії до Європейського союзу, як приклад для України	105
Маковецько Володимир (Миколаїв) Торгівля зброєю та її наслідки для прав людини та сталого розвитку: досвід африканських країн	110
Ніколаєнко Наталя (Миколаїв) Специфіка застосування політичних технологій в Україні	116
Тригуб Катерина (Миколаїв) Чинники схильності молоді до реалізації права на державну службу в Україні	121
<i>Наші автори</i>	127

CONTENT

Archeology

Otroshchenko Vitaliy (Kyiv) Fortified settlement «Dikij Sad» in system of monuments of Belozerskaja's culture	5
Gorbenko Kyrilo (Mykolayiv) Archeological of research posad of settlement «Wild Garden» (2006-2007)	11
Grebennykov Yuriy (Mykolayiv) Schythian's model of «administrative» organization of steppe pobuzchja region in V-IV ages b.c.	25
Ivchenko Andriy (Kyiv) New find of a terracotta figurine of selenium on territory of Olbio's suburb	30
Dobroljubskiy Andriy (Odesa), Smyrnov Igor (Mykolayiv) Southern West of Ukraine in the end of XIII – beginning of XIV centuries	43

History

Petrenko Iryna (Poltava) Orthodox Church and marriage-family relations in Russian Empire (by the example of Southern Ukraine last quarter of XVIII century)	60
Kryvosheya Ihor (Kyiv) Agricultural tenancy in magnates Potockis' Ukrainian estate in late 18 th – early 19 th centuries	68
Minz Mykola (Mykolayiv) Craft training in elementary schools of the Kherson province (1861-1917)	73
Ubiyko Natalja (Mykolayiv) Japan-German relations in 1931-1941	78
Myagka Ol'ga (Mykolayiv) National liberation motion of Ukraine is in 60 – in beginning 90th of XX century (short review of problem)	84
Shkvarets' Valentine (Mykolayiv) Post-war and modern Mykolayiv region: the historiography of a problem	90

Politology

Baljaguzova Olga (Mykolayiv) The religious factor in the international relations (by the example of Islamic fundamentalism)	96
Kovtun Eugen (Mykolayiv) Experience of Latvia, Lithuania and Estonia in euro integration issues as an example for Ukraine	105
Makoveyenko Volodymyr (Mykolayiv) Consequences of arms trade for human rights and sustainable development. Experience of African States	110
Nikolaenko Natalja (Mykolayiv) Political technologies are in Ukraine: specific of application	116
Trygub Kateryna (Mykolayiv) Factors of propensity of youth to realization of the right on public service in Ukraine	121
<i>Hawi avmopu</i>	127